

Інтелектуальна взаємодія в умовах діджиталізації праці: виклики та перспективи

Олександр Шемінов

*аспірант кафедри національної економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», Київ, Україна,
e-mail: shem@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-1608-4195*

У сучасному світі, що переживає активну фазу цифрової трансформації та впровадження штучного інтелекту в бізнес-процеси, виникає необхідність переосмислення та модернізації традиційних підходів до управління працею. Підвищена конкурентоспроможність вимагає не тільки технологічної готовності працівників, але й інтеграції людського інтелекту та інновацій [1].

Інтелектуальна взаємодія, як одна з важливих складових діджиталізації праці, має стати каталізатором цього процесу, забезпечуючи разом із підвищеною продуктивністю праці розвиток творчості та інноваційного мислення серед майбутніх працівників.

Інтелектуальна взаємодія спрямована на тісне взаємодоповнення цифрових технологій, штучного та людського інтелекту для досягнення вищого рівня ефективності праці та інновацій. Основна ідея такої взаємодії полягає у створенні сприятливого робочого середовища, де люди та технології, в тому числі штучний інтелект, не конкурують, а взаємодіють, обмінюючись знаннями, інформацією, ідеями та ресурсами для спільного досягнення стратегічних цілей. В рамках інтелектуальної взаємодії, акцент робиться на розвитку унікальних людських навичок працівників, сприяння творчості та інноваціям, створюючи гнучке та стабільне робоче середовище, визнаючи важливість технологічного розвитку, але ставить людину у центр інновацій та розвитку, сприяючи сталому та етичному розвитку суспільства.

До принципів інтелектуальної взаємодії в умовах діджиталізації праці доцільно віднести:

- взаємодія між людьми та технологіями: замість виключно автоматизації, пропонується створення пріоритетного впровадження в економіку систем, де технології служать як партнери для підтримки та посилення здібностей людей;
- розвиток людських компетенцій: акцент на розвиток навичок, що важко або неможливо автоматизувати, таких як творче мислення, етика, лідерство, та міжособистісні навички;
- екологічна свідомість: успішне впровадження технологій повинно бути спрямоване на створення екологічно чистого виробництва;
- технологія орієнтована на людину: створення технологій, які адаптуються до індивідуальних потреб та можливостей людей;
- справедливість та етика: врахування соціальної відповідальності в розробці та впровадженні технологій, щоб уникнути негативних соціальних наслідків.

Інтелектуальна взаємодія в умовах діджиталізації праці може забезпечити

позитивний вплив на соціальну та економічну ефективність праці через:

- збільшення креативності та інновацій: забезпечення умов для розвитку творчого потенціалу людей, що призведе до більш ефективних інновацій;
- створення високорівневих робочих місць: збереження та створення нових робочих місць, де люди можуть ефективно використовувати свої унікальні навички, уникаючи виконання рутинних завдань;
- розбудова людського капіталу: підтримка навчання та розвитку протягом усього життя, з метою забезпечення адаптації до змін в технологічному середовищі;
- сприяння соціальній інклюзії: впровадження технологій, які допомагають у подоланні соціальної та економічної нерівності;
- екологічно чисте виробництво: зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та розвиток зелених виробничих процесів.

Ключовим аспектом інтелектуальної взаємодії в процесі діджиталізації праці є створення сприятливого робочого середовища, де обмін знаннями та ідеями сприяє ефективному досягненню бізнес-цілей [2]. Інтелектуальна взаємодія відкриває нові можливості для спільного творчого процесу, де сучасні цифрові технології виступають інструментом для підтримки та розвитку людського потенціалу. Це включає не лише оптимізацію процесів, але і створення умов для самореалізації та розвитку креативних здібностей працівників.

Однією з ключових переваг інтелектуальної взаємодії є здатність створювати новий підхід до організації праці. Замість традиційного уявлення про працю як виконання рутинних завдань, в умовах інтелектуальної взаємодії пропонується створити середовище, де технології, штучний та людський інтелект глибоко взаємодіють для досягнення максимальної економічної та соціальної ефективності. При цьому слід не лише оптимізувати робочі процеси, але і розвивати потенціал кожного працівника.

Взаємодія цифрових технологій та людського інтелекту стає не просто сумою їх можливостей, але і має взаємодоповнюючий синергетичний ефект, де кожен елемент забезпечує більш ефективну роботу іншого [3]. Це відкриває шлях для спільного творчого процесу, де робоче оточення сприяє розвитку як індивідуальних, так і колективних талантів.

Незважаючи на зазначені вище переваги, можливості інтелектуальної взаємодії в сфері діджиталізації стикається із певними викликами та проблемами, які потребують уважного аналізу. Однією з ключових проблем є вирішення етичних та безпекових аспектів взаємодії між цифровими технологіями та людьми.

Важливою проблемою є також соціальна відповідальність при використанні сучасних цифрових технологій в сфері праці. Дотримання балансу між зростаючою діджиталізацією праці та збереженням робочих місць є критичним завданням. Важливо враховувати соціальні наслідки впровадження нових технологій та забезпечувати рівноправний доступ до переваг діджиталізації для всього суспільства.

Аналізуючи сучасний стан та проблеми, пов'язані із діджиталізацією праці, можна зробити висновок, що масове використання цифрових технологій має супроводжуватися впровадженням етичних стандартів в поєднанні з розробкою механізмів державного регулювання, моніторингу, контролю та певних обмежень, особливо в сфері штучного інтелекту, які гарантують взаємовигідну взаємодію сучасних цифрових технологічних рішень та людини. При цьому варто уникати розробки та впровадження у виробництво автономних цифрових систем управління на базі штучного інтелекту, які будуть мати можливість приймати самостійні рішення щодо ключових виробничих та бізнес процесів без участі людини. Важливо розробити ефективні стратегії впровадження нових технологій на державному рівні, забезпечуючи взаємне збагачення людського та штучного інтелекту для досягнення вищого рівня економічної та соціальної ефективності праці.

Ключові слова: діджиталізація праці; інтелектуальна взаємодія; штучний інтелект.

Список використаних джерел

1. Кравченко І. С., Домуз О. О. *Особливості зайнятості у банківському секторі України в сучасних умовах. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2021, 6(41), С. 78–86.*
2. Leduc, Sylvain, Zheng Liu. "Robots or Workers? A Macro Analysis of Automation and Labor Markets," *Federal Reserve Bank of San Francisco Working Paper, 2019, С.17. 3.*
3. *Digitalization and Labor Market — A Perspective within the Framework of Pandemic Crisis. Journal of theoretical and applied electronic commerce research, 2021, 16(7), С.2843-2857.*